

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji

Wniosek o włączenie do ZSK kwalifikacji WOLNORYNKOWEJ

Potwierdzenie spełniania warunków do złożenia wniosku

Potwierdzam, iż podmiot składający wniosek spełnia warunki uprawniające go do złożenia wniosku o włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji określone w art. 14 ustawy o ZSK. Z wnioskiem o włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK może wystąpić podmiot prowadzący zorganizowaną działalność w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń.

Osoba procedująca

Nazwa kwalifikacji

Nazwa kwalifikacji w języku angielskim

Skrócona nazwa kwalifikacji

Proponowany poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji

1 2 3 4 5 6 7 8

Odniesienie do poziomu Sektorowych Ram Kwalifikacji (SRK)

Nazwa Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Proponowany poziom Sektorowej Ramy Kwalifikacji

1 2 3 4 5 6 7 8

Podstawowe informacje o kwalifikacji

Osoba posiadająca niniejszą kwalifikację dysponuje zaawansowaną wiedzą i umiejętnościami z zakresu identyfikacji, klasyfikacji i oceny diamentów oszlifowanych, zgodnie z międzynarodowymi standardami branżowymi (m.in. GIA – Gemological Institute of

America, CIBJO – Confédération Internationale de la Bijouterie, Joaillerie, Orfèvrerie, LMHC – Laboratory Manual Harmonisation Committee). Samodzielnie przeprowadza ocenę diamentów w systemie 4C (masa, barwa, czystość, szlif), rozpoznaje cechy diamentów naturalnych, syntetycznych i poprawianych, posługując się precyzyjnym sprzętem diagnostycznym (m.in. mikroskop gemmologiczny, lupa 10x, lampy UV, waga laboratoryjna).

Potrafi sporządzać pełną dokumentację rzeczoznawczą, formułować ekspertyzy oraz przekazywać wyniki analiz w sposób zrozumiały, przejrzysty i zgodny z zasadami etyki zawodowej. W swojej pracy uwzględnia zarówno kontekst rynkowy, jak i możliwe skutki prawne, inwestycyjne i wizerunkowe. Działa niezależnie i odpowiedzialnie, dbając o rzetelność oceny, transparentność komunikacji i poufność danych. Wskazuje ograniczenia badań, konsultuje złożone przypadki i formułuje opinie zawodowe zgodne ze standardami rzeczoznawczymi.

Niniejszą kwalifikacją mogą być zainteresowani m.in.:

- rzeczoznawcy jubilerscy oraz kandydaci do tego zawodu,
- jubilerzy i złotnicy pragnący podnieść kompetencje w zakresie oceny diamentów,
- pracownicy salonów jubilerskich, butików luksusowych i firm zajmujących się biżuterią diamentową,
- eksperci i konsultanci ds. zakupu, jakości i autentyczności kamieni szlachetnych,
- pracownicy domów aukcyjnych, antykwariatów i rynku wtórnego,
- pracownicy laboratoriów gemmologicznych oraz instytucji certyfikujących,
- biegli sądowi i skarbowi, funkcjonariusze celni, rzeczoznawcy w urzędach i organach kontroli,
- specjaliści ds. przeciwdziałania fałszerstwom wyrobów jubilerskich,
- projektanci biżuterii oraz specjaliści ds. kolekcji w markach jubilerskich i domach mody,
- pracownicy instytucji kultury, muzeów i środowisk akademickich zajmujących się historią sztuki, designem i jubilerstwem.

Osoba posiadająca niniejszą kwalifikację może znaleźć zatrudnienie jako:

- rzeczoznawca diamentów w laboratorium gemmologicznym,
- ekspert ds. wyceny biżuterii z diamentami,
- specjalista ds. zakupu i jakości kamieni w firmach jubilerskich i handlowych,
- pracownik ds. certyfikacji i oceny autentyczności w instytucjach publicznych i komercyjnych,
- doradca klienta w ekskluzywnych salonach z biżuterią diamentową,
- specjalista ds. produktu lub kolekcji w markach biżuterii luksusowej,

- ekspert aukcyjny lub komisowy w galeriach, domach aukcyjnych i funduszach inwestycyjnych,
- konsultant stylistyczny i wizerunkowy w agencjach PR i domach mody,
- biegły sądowy w zakresie identyfikacji, oceny diamentów.

Osoba ta może też otworzyć własną działalność gospodarczą w obszarze rzeczoznawstwa diamentów.

Objętość kwalifikacji [w godz.]

360

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca niniejszą kwalifikację jest przygotowana do samodzielnego wykonywania złożonych czynności diagnostycznych i decyzyjnych w zakresie identyfikacji, klasyfikacji i oceny diamentów. Posiada głęboką znajomość zarówno właściwości diamentów, jak i zasad rynkowych, prawnych i etycznych. Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu właściwości fizycznych i optycznych diamentów naturalnych oraz syntetycznych (CVD, HPHT), zna techniki ich poprawiania (np. wypełnianie, laserowe wiercenie) i rozumie wpływ tych procesów na identyfikację oraz wartość rynkową kamieni. Potrafi samodzielnie przeprowadzić analizę jakości diamentu w systemie 4C (carat, color, clarity, cut), z uwzględnieniem czynników dodatkowych, takich jak fluorescencja, typy inkluzji, proporcje czy wykończenie szlif. Potrafi wykorzystać zaawansowany sprzęt laboratoryjny (mikroskopy, lampy UV i D65, sprzęt do pomiaru fluorescencji, wzorce porównawcze, lupy, oprogramowanie pomiarowe) oraz procedury badawcze zgodne z międzynarodowymi standardami (GIA – Gemological Institute of America, HRD Antwerp, IGI – International Gemological Institute, CIBJO – The World Jewellery Confederation). Osoba z tą kwalifikacją przygotowuje pełną dokumentację oceny diamentu – od pomiarów i opisu cech diagnostycznych, przez analizę wpływu tych cech na diamenty. Posługuje się terminologią branżową w sposób zrozumiały zarówno dla specjalistów, jak i dla klientów indywidualnych, firm jubilerskich czy instytucji zlecających ocenę diamentów. Przestrzega zasad bezstronności, etyki zawodowej, poufności i transparentności. Potrafi komunikować wyniki swojej pracy w sposób rzetelny, odpowiadając na potrzeby zarówno rynku komercyjnego (handel detaliczny i hurtowy, inwestycje), jak i środowisk instytucjonalnych (np. sądy, urzędy celne, towarzystwa ubezpieczeniowe, domy aukcyjne, muzea). Podejmuje odpowiedzialność za swoje decyzje zawodowe i ich konsekwencje. Potrafi działać w sytuacjach wymagających oceny ryzyka, w przypadku kamieni o niejednoznacznej klasyfikacji, pochodzeniu lub stanie zachowania. Wykazuje się zdolnością do samodzielnego podejmowania decyzji w sytuacjach złożonych, wymagających interpretacji danych empirycznych i zastosowania norm branżowych.

Zestawy efektów uczenia się

Numer zestawu

1

Poziom PRK zestawu

1 2 3 4 5 6 7 8

Nazwa zestawu

Wiedza z zakresu diamentów

Efekty uczenia się

Numer efektu **Nazwa efektu**

1	Omawia nomenklaturę diamentów
---	-------------------------------

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

a	omawia podstawowe pojęcia używane w gemmologii np. diament naturalny, diament syntetyczny, imitacja;
---	--

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

b	klasyfikuje diamenty wg. nomenklatury przyjętej w laboratoriach gemmologicznych.
---	--

Numer efektu **Nazwa efektu**

2	Charakteryzuje skład chemiczny i układy krystalograficzne diamentów
---	---

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

a	omawia skład chemiczny diamentu;
---	----------------------------------

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

b	omawia wpływ składu chemicznego na cechy diagnostyczne diamentów.
---	---

Numer efektu **Nazwa efektu**

3	Charakteryzuje właściwości fizyczne diamentów
---	---

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

a	omawia skalę twardości Mohsa;
---	-------------------------------

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

b	omawia cechy fizyczne diamentu (np. gęstość, współczynnik załamania światła);
---	---

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

c	omawia zasady określania gęstości na podstawie pomiarów masy i objętości.
---	---

Numer efektu **Nazwa efektu**

4	Charakteryzuje procesy prowadzące do powstawania diamentów
---	--

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

a	omawia geologiczne procesy powstawania diamentów;
---	---

Numer kryterium **Kryterium weryfikacji**

b	omawia złoża pierwotne i złoża wtórne diamentów;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

c	omawia proces Kimberley.
---	--------------------------

Numer efektu Nazwa efektu

5	Charakteryzuje właściwości optyczne diamentów
---	---

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

a	wyjaśnia teorię światła w kontekście badania i oceny diamentów;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

b	określa znaczenie np. załamania światła, dwójłomności i pleochroizmu dla oceny diamentów.
---	---

Numer efektu Nazwa efektu

6	Charakteryzuje barwy diamentów
---	--------------------------------

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

a	omawia pierwiastki wpływające na barwę diamentów;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

b	omawia wpływ pierwiastków śladowych na barwę diamentów;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

c	omawia procesy odpowiadające za powstawanie barwy diamentów;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

d	wyjaśnia pojęcia np. absorpcja światła, długość fali;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

e	analizuje kryteria oceny barwy.
---	---------------------------------

Numer efektu Nazwa efektu

7	Charakteryzuje szlif diamentów
---	--------------------------------

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

a	omawia cechy szlifu i proporcji diamentów;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

b	rozpoznaje elementy budowy szlifu diamentów;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

c	omawia wpływ proporcji i symetrii na jakość szlifu diamentów;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

d	omawia cechy wpływające na ocenę proporcji szlifu diamentów;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

e	omawia nowoczesny szlif brylantowy;
---	-------------------------------------

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

f	omawia cechy wpływające na ocenę wykończenia szlifów diamentów.
---	---

Numer efektu Nazwa efektu

8	Charakteryzuje czystość diamentów
---	-----------------------------------

Kryteria weryfikacji**Numer kryterium Kryterium weryfikacji**

a	rozpoznaje inkluzje, charakterystyki wewnętrzne i zewnętrzne diamentów;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

b	omawia wpływ czystości na wartość diamentów;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

c	omawia skalę oceny czystości diamentów;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

d	wymienia czynniki wpływające na ocenę czystości.
---	--

Numer efektu Nazwa efektu

9	Charakteryzuje aspekty prawne i etyczne
---	---

Kryteria weryfikacji**Numer kryterium Kryterium weryfikacji**

a	omawia obowiązujące procedury badawcze, zasady bezpieczeństwa oraz normy prawne i techniczne związane z identyfikacją i oceną diamentów;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

b	omawia wytyczne laboratoriów gemmologicznych (np. GIA) i obowiązujące zestawy dobrych praktyk gemmologicznych (np. CIBJO, LMHC);
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

c	omawia zasady prawne dotyczące obrotu diamentów i wyrobami jubilerskimi i regulacje dotyczące diamentów naturalnych, syntetycznych i poprawianych;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

d	omawia zasady identyfikacji i oceny diamentów w zakresie uczciwości i rzetelności, poufności, niezależności osądu eksperckiego oraz bezstronności w wydawaniu opinii;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

e	przekazuje specjalistyczne informacje w sposób zrozumiały dla osób spoza branży (np. klienci detaliczni, projektanci, inwestorzy).
---	--

Numer zestawu

2

Poziom PRK zestawu

1 2 3 4 5 6 7 8

Nazwa zestawu

Efekty uczenia się

Numer efektu	Nazwa efektu
--------------	--------------

1	Wykonuje dokładne pomiary wymiarów diamentów
---	--

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

a	dokonuje pomiaru diamentów z użyciem suwmiarki;
---	---

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

b	odczytuje dane zgodnie z przyjętą metodyką.
---	---

Numer efektu	Nazwa efektu
--------------	--------------

2	Wykonuje dokładne pomiary i oblicza masę diamentów
---	--

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

a	oblicza masę teoretyczną diamentów na podstawie wymiarów;
---	---

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

b	stosuje wagę laboratoryjną do pomiaru masy diamentu;
---	--

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

c	odczytuje dane zgodnie z przyjętą metodyką.
---	---

Numer efektu	Nazwa efektu
--------------	--------------

3	Ocenia czystość diamentów
---	---------------------------

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

a	klasyfikuje czystość badanych diamentów;
---	--

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

b	rysuje na diagramie położenie inkluzji i charakterystyk na karcie oceny diamentów;
---	--

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

c	wypełnia kartę oceny diamentów na podstawie przeprowadzonych badań.
---	---

Numer efektu	Nazwa efektu
--------------	--------------

4	Ocenia barwę diamentów
---	------------------------

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

a	klasyfikuje barwę badanych diamentów;
---	---------------------------------------

Numer kryterium	Kryterium weryfikacji
-----------------	-----------------------

b	określa barwę diamentu w skali D-Z przy pomocy diamentów porównawczych.
---	---

Numer efektu	Nazwa efektu
--------------	--------------

h	weryfikuje przesunięcie kolet;
---	--------------------------------

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

i	weryfikuje obecność dodatkowych faset;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

j	weryfikuje różną grubość rondysty.
---	------------------------------------

Numer efektu Nazwa efektu

7	Ocenia wykończenie szlifu diamentu
---	------------------------------------

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

a	weryfikuje obecność linie polerowania;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

b	weryfikuje obecność przypaleń;
---	--------------------------------

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

c	weryfikuje obecność uszkodzonych krawędzie faset;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

d	weryfikuje obecność rys.
---	--------------------------

Numer efektu Nazwa efektu

8	Ocenia fluorescencję diamentów
---	--------------------------------

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

a	identyfikuje obecność fluorescencji w diamentach;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

b	stosuje lampę UV 366 nm do oceny fluorescencji diamentów;
---	---

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

c	wskazuje poziom fluorescencji diamentów.
---	--

Numer efektu Nazwa efektu

9	Rozróżnia diamenty naturalne od syntetycznych i imitacji
---	--

Kryteria weryfikacji

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

a	omawia różnice między diamentem naturalnym i syntetycznym;
---	--

Numer kryterium Kryterium weryfikacji

b	rozpoznaje czy badany kamień jest diamentem czy imitacją diamentu.
---	--

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Brak warunków}

Warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

18 lat

W razie potrzeby inne, poza pozytywnym wynikiem walidacji, warunki uzyskania kwalifikacji

Brak warunków}

Inne, poza pozytywnym wynikiem walidacji, warunki uzyskania kwalifikacji

Ramowe wymagania dotyczące walidacji, w tym:

a) wymagania dotyczące metod przeprowadzania walidacji

Podczas walidacji stosuje się/dopuszcza się stosowanie następujące metody:

- obserwacja w warunkach symulowanych
- test teoretyczny
- wywiad swobodny (rozmowa z komisją)
- analiza dowodów i deklaracji

b) wymagania dotyczące osób przeprowadzających walidację

Komisja walidacyjna składa się z minimum 3 osób.

Wszyscy członkowie komisji:

- posiadają minimum 10 letnie doświadczenie w branży jubilerskiej w ostatnich 15 latach;
- posiadają udokumentowane doświadczenie w egzaminowaniu w branży jubilerskiej;
- posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia (min. 6 godzin) z aspektów prawnych w gemmologii.

Przewodniczący komisji musi spełnić minimum dwa z poniższych warunków:

- posiadać dyplom z tytułem rzeczoznawcy diamentów ze szkolenia przeprowadzonego stacjonarnie, w wymiarze minimum 120 godzin, zakońzonego egzaminem;
- posiadać dyplom z tytułem gemmologa ze szkolenia przeprowadzonego stacjonarnie w wymiarze minimum 240 godzin, zakońzonego egzaminem lub równoważny certyfikat przez okres minimum 5 lat
- posiada niniejszą kwalifikację przez okres minimum 5 lat.

Członkowie komisji muszą spełnić minimum dwa z poniższych warunków:

- posiadać dyplom z tytułem rzeczoznawcy diamentów ze szkolenia przeprowadzonego stacjonarnie, w wymiarze minimum 120 godzin, zakońzonego egzaminem;
- posiada niniejszą kwalifikację przez okres minimum 5 lat.
- posiada dyplom ukończenia szkolenia w zakresie badania diamentów syntetycznych.

c) wymagania dotyczące warunków organizacyjnych i materialnych niezbędnych do prawidłowego i bezpiecznego przeprowadzania walidacji

Walidacja składa się z dwóch części - teoretycznej i praktycznej.

Cała walidacja musi się odbywać w formule stacjonarnej. Część teoretyczna i praktyczna muszą się odbywać w tym samym terminie.

Dopuszcza się przeprowadzanie walidacji w języku angielskim.

Dopuszczone jest potwierdzenie części efektów uczenia się metodą analizy dowodów i deklaracji połączoną z wywiadem swobodnym. Osoba musi przedstawić dyplom ze szkolenia przeprowadzonego stacjonarnie w wymiarze minimum 120 godzin z diamentów oszlifowanych, zakońzonego egzaminem i zaświadczenie o ukończeniu szkolenia (min. 6 godzin) z aspektów prawnych w gemmologii.

Instytucja certyfikująca powinna zapewnić:

1. Przestrzeń do przeprowadzenia części teoretycznej.

2. Przestrzeń do przeprowadzenia części praktycznej ze stanowiskiem wyposażonym w:

a) Zestaw kamieni dla jednego uczestnika, który zawiera 10 oszlifowanych kamieni o masie co najmniej 0,30 karata każdy.

Zestaw zawiera kamienie:

1. Diamenty naturalne - 6 sztuk w różnej czystości i barwie, w tym minimum w jeden w szlifie fantazyjnym (jeden ze szlifów: serce, gruszka, owal, princessa, szmaragdowy, poduszka, Assher cut, radiant, markiza, bagiet)

Pozostałe 4 kamienie są wybierane z puli kamieni dostępnych w jednostce certyfikującej:

7. Imitacja diamentu (np. moissanit, cyrkonia, leukoszafir) - w jednym ze szlifów: brylantowy, serce, gruszka, owal, princessa, szmaragdowy, poduszka, Assher cut, radiant, markiza, bagiet

8. Diament naturalny z kolorem podstawowym: brązowym, pomarańczowym, żółtym, zielonym, czarnym, różowym - w tym minimum jeden z nich w szlifie fantazyjnym (jeden ze szlifów: serce, gruszka, owal, princessa, szmaragdowy, poduszka, Assher cut, radiant, markiza, bagiet)
9. Diament naturalny z poprawioną barwą z kolorem podstawowym: niebieskim, zielonym, żółtym, czerwonym i czarnym - w tym minimum w jeden z nich w szlifie fantazyjnym (jeden ze szlifów: serce, gruszka, owal, princessa, szmaragdowy, poduszka, Assher cut, radiant, markiza, bagiet)
10. Diament naturalny poprawiany metodą wypełniania szczelin lub diament naturalny poprawiany metodą wiercenia laserowego
- b) zestaw sprzętu jubilerskiego i materiałów pomocniczych, dla każdego walidowanego:

- suwmiarka,
- penseta,
- lampa typu Dazor - stołowa,
- ściereczka do diamentów - nowa,
- podkładka do sortowania (sorting pad),
- mikroskop jubilerski z ciemnym polem i przyssawką mocującą kamień,
- długopis niebieski, czerwony, zielony, czarny,
- tabele proporcji szlif, symetrii szlif.

W przestrzeni są dostępne dla wszystkich walidowanych:

- waga analityczna z dokładnością do trzech miejsc po przecinku (0,001 ct),
- waga hydrostatyczna,
- lampa UV z długim światłem UV,
- stacja do badania kolorów diamentów GIA,
- pojemnik z alkoholem do odtłuszczenia kamieni,

- zestaw diamentów porównawczych składający się z 10 kamieni o barwach od D do M, dla określenia barwy. Diamenty o masie minimum 0,30 ct z wygrawerowaną na rondyście literą określającą barwę,

c) Karty badania i oceny kamieni (diamentów) zawierające:

- wymiary kamienia
- masa obliczeniowa kamienia
- masa rzeczywista kamienia
- graficzny schemat charakterystyk wewnętrznych i zewnętrznych
- skala czystości
- skala barwy
- tabela proporcji
- tabela wykończenia
- tabela symetrii
- fluorescencja
- rozpoznanie kamienia wraz z uzasadnieniem

d) ewentualnie dodatkowe informacje na temat ramowych wymagań dotyczących walidacji

Każda IC prowadzi ogólnodostępny rejestr wydanych świadectw kwalifikacji; w numerze świadectwa zawarty jest czteroliterowy symbol jednostki certyfikującej.

Każda IC ma obowiązek wydania certyfikatu w języku polskim i angielskim.

Zgodność kwalifikacji wolnorynkowej z potrzebami społecznymi lub rynku pracy, poparta danymi wynikającymi z analizy potrzeb rynku pracy i grup osób, do których dana kwalifikacja w szczególności jest kierowana

Niniejsza kwalifikacja wolnorynkowa odpowiada na rosnące, realne i wielowymiarowe potrzeby rynku jubilerskiego, antykwarycznego, muzealnego, inwestycyjnego oraz edukacyjnego w Polsce i całej Unii Europejskiej. Wobec dynamicznych zmian w światowym obrocie diamentami, rozwoju nowoczesnych technologii powstawania diamentów syntetycznych, a także eskalującego zjawiska fałszerstw i nieetycznych praktyk handlowych, potrzeba włączenia tej kwalifikacji staje się nie tylko uzasadniona – ale wręcz konieczna.

Zawód rzeczoznawcy diamentów to obecnie jedna z kluczowych kompetencji wspierających bezpieczeństwo obrotu biżuterią, certyfikację wartości, profesjonalną wycenę i przeciwdziałanie fałszerstwom. W szczególności w przypadku kamieni o wysokiej wartości – jak diamenty – brak standaryzowanych kompetencji zawodowych może prowadzić do błędów wyceny, strat finansowych oraz diametralnego spadku zaufania konsumenckiego.

Zarówno organizacje branżowe, jak i dane rynkowe potwierdzają konieczność formalnego potwierdzania kompetencji rzeczoznawców.

Zgodnie z danymi Eurostatu (2024), wartość eksportu biżuterii oraz kamieni szlachetnych z Polski w 2023 roku przekroczyła 1,1 miliarda euro, z czego ponad 60% stanowiły transakcje z krajami Unii Europejskiej. Jednocześnie import kamieni szlachetnych – w szczególności diamentów naturalnych, syntetycznych i poprawianych – wzrósł o 22% rok do roku.

W raporcie firmy KPMG „Rynek dóbr luksusowych w Polsce 2024” podkreślono, że segment biżuterii luksusowej rozwija się w tempie około 13% rocznie, a jego wartość w 2025 roku przekroczy 4 miliardy złotych. Wskazuje to na rosnący popyt na biżuterię zawierającą certyfikowane kamienie naturalne, co generuje potrzebę potwierdzania kompetencji rzeczoznawczych (KPMG, 2024). Zgodnie z analizami rynku laboratorium i centrum edukacyjnego HRD Antwerp z 2024 roku, przeprowadzoną na próbie kamieni z rynku wtórnego, aż 18% kamieni wykazywało ślady nieujawnionej obróbki (termicznej, chemicznej lub mechanicznej). Są to dane pochodzące z wewnętrznych raportów HRD Antwerp, dostępnych jedynie dla branżowych odbiorców. Ich treść jest jednak często

przytaczana na konferencjach i podczas szkoleń gemmologicznych jako argument za potrzebą profesjonalizacji rzeczoznawstwa. Podobnie, Confédération Internationale de la Bijouterie, Joaillerie et Orfèvrerie (CIBJO), w raporcie z 2023 roku ostrzega, że diamenty syntetyczne mogą stanowić nawet 30% rynku detalicznego do 2027 roku. Chociaż raport jest wewnętrzny, jego ustalenia zostały wielokrotnie powtórzone w publikacjach branżowych. Dane otwarte potwierdzają ten trend: według raportu The Knot (2023), już 46% pierścionków zaręczynowych w USA zawiera diament syntetyczny, wobec zaledwie 12% w 2019 roku. Z kolei raport Future Market Insights (2024) szacuje, że diamenty syntetyczne stanowią 29% całego rynku jubilerskiego w kategorii syntetyków. Wskazuje to na masowe wchodzenie diamentów laboratoryjnych do obrotu konsumenckiego, często bez odpowiedniego oznaczenia i dokumentacji, co zwiększa ryzyko nadużyć. Rzeczoznawca diamentów musi być przygotowany do ich identyfikacji, oceny oraz udokumentowania – co wymaga wysokospecjalistycznej wiedzy i doświadczenia.

W Polsce nie istnieje obecnie państwowy system certyfikacji kwalifikacji rzeczoznawców diamentów. Większość dostępnych szkoleń to kursy prywatne, niepowiązane z krajowymi standardami edukacyjnymi ani z Zintegrowanym Systemem Kwalifikacji. Tymczasem koszt wysokiej klasy kursów zagranicznych (m. in. HRD Antwerp, GIA, Gem-A) sięga od 5 000 do 25 000 euro, co czyni je niedostępnymi dla większości zainteresowanych.

Brakuje też ram edukacyjnych obejmujących wiedzę z zakresu analizy danych laboratoryjnych, dokumentacji handlowej, etyki zawodowej i praktyki rzeczoznawczej – niezbędnych w codziennej pracy przy wycenach, sporach sądowych, analizach dla instytucji finansowych czy dokumentacji muzealnej.

Włączenie kwalifikacji do ZSK pozwoli osobom uczącym się oraz już działającym w branży potwierdzić kompetencje w sposób formalny i mierzalny, a także zwiększyć jakość usług rzeczoznawczych na rynku polskim.

Muzea, domy aukcyjne, firmy ubezpieczeniowe oraz sądy powszechne i kancelarie prawne coraz częściej potrzebują opinii wykwalifikowanych rzeczoznawców do oceny autentyczności, wartości i dokumentacji biżuterii oraz diamentów. Brak krajowych standardów kompetencyjnych zmusza instytucje do korzystania z zagranicznych specjalistów lub źródeł niezwyfikowanych. Zgodnie z danymi MKiDN (2023), ponad 6% zbiorów muzealnych z kategorii biżuterii i mineralogii nie posiada pełnej ekspertyzy gemmologicznej. Rzeczoznawca diamentów, posiadający odpowiednie kompetencje, mógłby wypełnić tę lukę – zarówno na poziomie oceny materiałowej, jak i dokumentacji konserwatorskiej czy kolekcjonerskiej.

W artykule „Rzeczoznawca jubilerski – konieczność regulacji zamiast wolnoamerykanki” („Polski Jubiler”, 2024) Tomasz Sobczak, prezes Polskiego Towarzystwa Gemmologicznego (PTGem), stwierdza: „Brakuje wspólnego mianownika. Obecnie jubilerów oceniają często osoby nieposiadające formalnych kompetencji – ten stan jest nie do utrzymania.”

Tomasz Kłoczewiak, prezes Stowarzyszenia Rzeczoznawców Jubilerskich (SRJ), dodaje: „Według aktualnego stanu prawnego każdy może zająć się tą profesją. Żaden organ nie wymaga udokumentowania jakichkolwiek kwalifikacji ani wiedzy. Wystarczy zwykły wpis do ewidencji działalności gospodarczej. (...) Liczba rzeczoznawców po kilkudniowych szkoleniach rośnie jak grzyby po deszczu. Brak wykształcenia, wiedzy, fachowości, doświadczenia i zwykłej przyzwoitości wręcz poraża.”

Wypowiedzi te pokazują jednoznacznie: zawód istnieje, lecz nie funkcjonuje w ramach systemowych, co skutkuje brakiem zaufania, niską jakością usług oraz nieetycznymi praktykami.

W świetle powyższych danych i opinii środowiskowych, włączenie niniejszej kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest działaniem koniecznym i uzasadnionym. Odpowiada ono na potrzeby:

- rynku jubilerskiego i inwestycyjnego – zapewniając standaryzację kompetencji,
- konsumentów – chroniąc ich przed fałszerstwami i błędnymi wycenami,
- instytucji publicznych i kultury – oferując wiarygodne narzędzie do oceny wartości,
- rynku edukacyjnego – umożliwiając formalne potwierdzenie kwalifikacji,
- etyki zawodowej – przyczyniając się do poprawy jakości i transparentności usług rzeczoznawczych.

Formalne uznanie tej kwalifikacji pozwoli uporządkować rynek, zwiększyć jego przejrzystość i zapewnić długofalowe bezpieczeństwo w obrocie diamentami i kamieniami szlachetnymi w Polsce.

Podobieństwa i różnice w odniesieniu do kwalifikacji o zbliżonym charakterze, w szczególności kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Część efektów uczenia się zawartych we wszystkich zestawach może być osiągnięta w toku studiów na kierunkach związanych z geologią i naukami o ziemi. Jednak osiąganie efektów uczenia się zdefiniowanych dla niniejszej kwalifikacji w toku studiów uwarunkowane jest doбором treści kształcenia przez poszczególne uczelnie oraz poziomem przygotowania praktycznego absolwentów.

Należy zaznaczyć poniższe pole jeśli dotyczy

- Kwalifikacja może być przydatna dla uczniów szkół branżowych lub techników kształcących się w określonych zawodach)

Wskaż zawody szkolnictwa branżowego, z którymi związana jest kwalifikacja

Złotnik-jubiler - mechaniki precyzyjnej (MEP)

Należy zaznaczyć poniższe pole jeśli dotyczy

- Kwalifikacja zawiera wspólne lub zbliżone zestawy efektów uczenia się z „dodatkovymi umiejętnościami zawodowymi” w

zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego}

Wskaż „dodatkowe umiejętności zawodowe” w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego zawierające wspólne lub zbliżone zestawy efektów uczenia się

Inne przesłanki potwierdzające zgodność kwalifikacji wolnorynkowej z rozpoznanymi potrzebami rynku pracy i grup osób, do których dana kwalifikacja wolnorynkowa w szczególności jest kierowana

Kwalifikacja została opracowana w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie sektora jubilerskiego na specjalistów posiadających udokumentowane kompetencje w zakresie badania i oceny diamentów. Branża jubilerska, antykwaryczna i inwestycyjna wymaga obecnie jednolitego standardu potwierdzania wiedzy i umiejętności w zakresie badania i oceny diamentów, zgodnych z międzynarodowymi standardami.

Zakres efektów uczenia się został skonstruowany w sposób umożliwiający potwierdzenie samodzielności działania kandydata, dokładności w badaniu i ocenie diamentów oraz umiejętności analitycznych i technicznych, wymaganych do pracy w środowisku laboratoryjnym i handlowym. Zróżnicowanie kamieni w zestawie przygotowanym na potrzeby walidacji odpowiada realnym sytuacjom zawodowym, w których specjalista musi rozpoznać kamienie o różnym pochodzeniu, imitacje diamentów, kamienie o różnej metodzie poprawiania czy barwie.

Walidacja kwalifikacji została zaprojektowana jako proces dwuetapowy – obejmujący część teoretyczną i praktyczną – realizowany wyłącznie w formule stacjonarnej. Taki sposób przeprowadzenia walidacji jest zgodny z wymaganiami branży, gdzie identyfikacja kamieni odbywa się przy użyciu fizycznych narzędzi i w warunkach laboratoryjnych. Jednoczesne przeprowadzenie obu części walidacji w tym samym dniu pozwala na kompleksową ocenę wiedzy i umiejętności kandydata, w tym jego przygotowania praktycznego i precyzji diagnostycznej.

Dopuszczenie alternatywnej ścieżki potwierdzania efektów uczenia się – w postaci analizy dowodów i deklaracji, połączonej z wywiadem swobodnym – jest uzasadnione jedynie w przypadkach osób posiadających udokumentowane i sprawdzone kompetencje zawodowe, potwierdzone dyplomami w zakresie badania i oceny diamentów oraz szkoleniami w zakresie aspektów prawnych w gemmologii.

Wymagania wobec komisji walidacyjnej zapewniają wysoki standard oceny: – wszyscy członkowie posiadają co najmniej 10-letnie doświadczenie zawodowe w branży jubilerskiej z ostatnich 15 lat, – mają potwierdzone doświadczenie w egzaminowaniu w branży jubilerskiej, – ukończyli szkolenie z aspektów prawnych w gemmologii (minimum 6 godzin), co gwarantuje rzetelność i zgodność procesu z realiami branży.

Dodatkowo, przewodniczący komisji musi spełnić zaostrome kryteria kwalifikacyjne (minimum dwa z trzech warunków), co wzmacnia wiarygodność i poziom merytoryczny całego procesu walidacyjnego.

Wyposażenie techniczne i infrastruktura, w której przeprowadzana jest walidacja, zostały szczegółowo określone w opisie wymagań wobec instytucji certyfikującej. Przygotowanie zestawu dla każdego uczestnika walidacji – obejmującego 10 kamieni o zróżnicowanych cechach diagnostycznych, odpowiednie wyposażenie optyczne i pomiarowe oraz stanowiska badawcze – odzwierciedla realne warunki pracy rzeczoznawcy diamentów i jest zgodne ze standardami certyfikacji obowiązującymi w tej specjalizacji.

Całość konstrukcji kwalifikacji – od doboru efektów uczenia się, poprzez metody walidacji, aż po warunki organizacyjne – wynika z aktualnych i rozpoznanych potrzeb sektora jubilerskiego, rynku pracy oraz potrzeby podnoszenia jakości usług rzeczoznawczych i eksperckich w zakresie badania i oceny diamentów w Polsce.

Okres ważności certyfikatu kwalifikacji

Bezterminowo

Warunki przedłużenia ważności certyfikatu

Kod Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Edukacji (ISCED)

1000 - Usługi nieokreślone dalej

Kod PKD wg klasyfikacji 2025

32.12.Z - Produkcja wyrobów jubilerskich i podobnych

Kod PKD wg klasyfikacji 2007

Minister właściwy wskazany przez wnioskodawcę

Minister Finansów i Gospodarki

Minister właściwy rozpatrujący wniosek

Minister Finansów i Gospodarki

W razie potrzeby, uzasadnienie wskazania ministra właściwego przez wnioskodawcę**Wnioskodawca**

Fundacja Edukacji, Rozwoju i Integracji Jubilerstwa

Dane podmiotu (dane uzupełniane automatycznie z bazy ZRK)

Ulica

A. Mickiewicza

Numer budynku

30

Numer lokalu

2A

Kod pocztowy

60-836

Miejscowość

Poznań

Numer NIP

7792506918

Numer KRS, o ile został nadany

0000790943

Numer identyfikacyjny w przypadku osoby zagranicznej

Imię i nazwisko osoby uprawnionej do reprezentowania podmiotu

Imię

Nazwisko

E-mail osoby składającej wniosek

Osoba do kontaktu w sprawie wniosku

Należy wskazać dane kontaktowe osoby, do której będą mogli zwracać się pracownicy ministerstwa rozpatrującego wniosek, np. w przypadku potrzeby dyskusji o treści opisu kwalifikacji.

Imię

Nazwisko

E-mail

Numer telefonu

Klauzula RODO

Oświadczam, że jestem uprawniony/a do przekazywania IBE PIB danych osobowych osób trzecich (pracowników, współpracowników, ekspertów) oraz zobowiązuję się spełnić względem tych osób obowiązek informacyjny IBE PIB, którego treść dostępna jest w Klauzuli informacyjnej (https://cas.kwalifikacje.gov.pl/klauzula_informacyjna.pdf)

Załączniki do wniosku

Załączniki

PLIK: RZECZOZNAWCA DIAMENTÓW_POTWIERDZENIE_TRANSAKCJI_20250829111255.pdf

Typ załącznika

Potwierdzenie opłaty

Załączniki

PLIK: ZSK 6 Tabela zgodności - Rzeczoznawca diamentów.pdf

Typ załącznika

Inne

Załączniki dot. procedowania wniosku

Oświadczenie

Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji są zgodne z prawdą. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.}